

Afdeling 1.2 Omgevingswaarden

Paragraaf 1.2.1 Omgevingswaarde waterveiligheid

Artikel 1.6 Omgevingswaarde waterveiligheid regionale waterkering

1

Voor een regionale waterkering is de omgevingswaarde waterveiligheid binnen het werkingsgebied Regionale waterkering aangegeven als de gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de hoogste hoogwaterstand die deze regionale waterkering veilig moet kunnen keren.

2

Voor een compartimenteringskering geldt als omgevingswaarde waterveiligheid het behoud van het bestaand waterkerend vermogen, het feitelijk profiel, zoals vastgelegd in de legger van het waterschap.

3

Bij de bepaling van het waterkerend vermogen wordt rekening gehouden met de waterstanden in relatie tot de overschrijdingskans, zoals weergegeven in Bijlage 8 Maatgevende hoogwaterstanden (gereserveerd).

4

Het verwezenlijken van de omgevingswaarde waterveiligheid betreft een resultaatsverplichting.

Paragraaf 1.2.2 Omgevingswaarde wateroverlast

Artikel 1.7 Omgevingswaarde wateroverlast stedelijk gebied

1

Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, geldt binnen Norm wateroverlast stedelijk gebied, als omgevingswaarde wateroverlast een overstromingskans van:

- a. 1/100 per jaar voor gebieden die in een ruimtelijk plan bestemd zijn voor de doeleinden bebouwing, hoofdinfrastructuur en spoorwegen;
- b. 1/10 per jaar voor overige gebieden.

2

In afwijking van het eerste lid geldt binnen Afwijkende norm wateroverlast stedelijk gebied met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, als omgevingswaarde wateroverlast een overstromingskans van:

- a. 1/150 per jaar voor gebieden met de ruimtelijke bestemming bebouwing, hoofdinfrastructuren spoorwegen;
- b. 1/50 per jaar voor gebieden met glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw;
- c. 1/25 per jaar voor gebieden met akkerbouw;
- d. 1/10 per jaar voor grasland en overige gebieden.

3

Het verwezenlijken van de omgevingswaarde wateroverlast betreft een inspanningsverplichting.

Artikel 1.8 Omgevingswaarde wateroverlast buiten stedelijk gebied

1

Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, geldt binnen Norm wateroverlast buiten stedelijk gebied, als omgevingswaarde wateroverlast een overstromingskans van:

- a. 1/100 per jaar voor gebieden met de ruimtelijke bestemming hoofdinfrastructuur en spoorwegen;
- b. 1/50 per jaar voor gebieden met glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw;
- c. 1/25 per jaar voor gebieden met akkerbouw;
- d. 1/10 per jaar voor grasland.

2

Voor bebouwing binnen het werkingsgebied Buiten stedelijk gebied geldt de omgevingswaarde wateroverlast van het omringende landgebruik.

3

Met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop regionale wateren moeten zijn ingericht, geldt binnen Afwijkende norm wateroverlast buiten stedelijk gebied de in dat werkingsgebied opgenomen overstromingskans als omgevingswaarde wateroverlast voor landgebruik en bebouwing.

4

Het verwezenlijken van de omgevingswaarde wateroverlast betreft een inspanningsverplichting.

Artikel 1.9 Normvrij gebied wateroverlast

Binnen Normvrij gebied geldt geen omgevingswaarde wateroverlast.

Paragraaf 1.2.3 Omgevingswaarde geluid provinciale weg

Artikel 1.10 Aanwijzen provinciale wegen

Voor alle provinciale wegen worden geluidproductieplafonds vastgesteld als bedoeld in artikel 2.13a van de wet.

Artikelgewijze Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Afdeling 1.1 Algemeen

Artikel 1.1 Begripsbepaling

Alle begripsbepalingen zijn in hoofdstuk 1 opgenomen. Als een begrip niet is opgenomen, wordt aangesloten bij wat in het normale (spraak)gebruik onder een begrip wordt verstaan of wordt aangesloten bij de begripsbepalingen die in de Omgevingswet, inclusief onderliggende regelgeving zijn gedefinieerd.

Verder geldt dat sommige begrippen ruimte bieden voor interpretatie. Wanneer dat nodig is vanuit rechtszekerheid (bij de rechtstreeks werkende regels) of vanuit provinciaal belang (bij instructieregels) is die ruimte beperkt, bijvoorbeeld doordat er in deze verordening al invulling aan het begrip wordt gegeven. In het andere gevallen is er bij instructieregels bewust gekozen om ruimte te geven aan het bevoegd gezag om een eigen invulling te geven.

De werkingsgebieden zijn niet gedefinieerd. Dat is niet nodig nu deze zijn vastgelegd als werkingsgebied. Deze worden, waar nodig, wel in de artikelsgewijze toelichting toegelicht. In bijlage 2 zijn de geometrische begrenzingen van de werkingsgebieden vastgelegd.

Een aantal begrippen die impliciet beleid bevatten, zijn niet als begripsbepaling opgenomen maar in de regels zelf. Een voorbeeld is de invulling wat onder de term 'schadelijke stoffen' wordt begrepen. Deze invulling kan in de loop ter tijd wijzigen en heeft dus een beleidsmatig karakter. Een ander voorbeeld is een nadere invulling wat onder 'van voldoende kwaliteit' wordt begrepen. Indien nodig wordt bij de artikelsgewijze toelichting een begrip dat specifiek voor dat onderwerp van belang is nader toegelicht.

Artikel 1.2 Begripsbepalingen nationale wetgeving

Afdeling 1.2 Omgevingswaarden

De Omgevingswet verplicht de provincie tot de vaststelling van omgevingswaarden voor:

- waterveiligheid
- wateroverlast
- geluid langs provinciale wegen in de vorm van een geluidproductieplafond.

In deze afdeling worden de omgevingswaarden voor waterveiligheid en wateroverlast vastgesteld. Met het vaststellen van deze omgevingswaarden geeft de provincie nader invulling aan de reglementair opgedragen taak van de waterschappen, te weten de waterstaatkundige verzorging van zijn gebied. Het waterschap is reglementair gehouden het watersysteem zo in te richten en te beheren dat het voldoet aan de in deze verordening gestelde eisen in de vorm van een omgevingswaarde.

Hierbij is aangegeven wat de status is van de omgevingswaarde. De omgevingswaarde voor regionale waterkeringen is een resultaatsverplichting, de omgevingswaarde voor wateroverlast is een inspanningsverplichting voor het waterschap.

De geluidproductieplafonds (GPP) worden bij separaat besluit door Provinciale Staten vastgesteld. De wet verplicht dat de omgevingsverordening de provinciale wegen aanwijst waarlangs GPP worden vastgesteld.

Paragraaf 1.2.1 Omgevingswaarde waterveiligheid

Artikel 1.6 Omgevingswaarde waterveiligheid regionale waterkering

Op grond van artikel 2.4 van de Omgevingswet worden in de omgevingsverordening voor daarin aan te wijzen, andere dan primaire waterkeringen die in beheer zijn bij een andere beheerder dan het Rijk, omgevingswaarden waterveiligheid vastgesteld voor regionale waterkeringen.

Vastgelegd is wat het gewenste beschermingsniveau is van de waterkeringen die op grond van hun functie van regionale betekenis worden geacht. Deze regionale waterkeringen en de daarvoor geldende omgevingswaarden zijn aangegeven in het bij deze regels behorende werkingsgebied.

Het gaat hierbij om 2 typen regionale keringen te weten:

- regionale keringen langs regionale rivieren, en
- compartimenteringskeringen.

De gedetailleerde ligging van de keringen staat aangegeven op de betreffende legger van het waterschap. Voor de aanduiding van het werkingsgebied in deze omgevingsverordening is gebruikt gemaakt van de gegevens van de waterschappen. Doordat de waterschappen onderling verschillende methoden gebruiken, is de weergave van de breedte in deze omgevingsverordening ook wisselend.

Het werkingsgebied geeft aan wat de veiligheidsnorm (omgevingswaarde) is, uitgedrukt als gemiddelde overschrijdingskans per jaar van de hoogste waterstand die deze regionale waterkering veilig moet kunnen keren. Voor compartimenteringskeringen geldt als omgevingswaarde het behoud van het bestaand waterkerend vermogen (handhaving van het feitelijk profiel zoals vastgelegd in de legger).

In het derde lid wordt de relatie tussen norm en maatgevende hoogwaterstand genoemd, kortweg ook wel uitgedrukt als 'hydraulische randvoorwaarden'. De maatgevende hoogwaterstanden zoals die gelden voor het toetsen van de regionale keringen, zijn in bijlage 8 Maatgevende hoogwaterstanden opgenomen en vastgesteld op voorstel van de watersysteembeheerders. *In de ontwerp versie ontbreekt deze bijlage nog. Bij de definitieve vaststelling wordt deze opgenomen.*

De maatgevende hoogwaterstanden worden periodiek geactualiseerd, als daar noodzaak toe is (bijv. vanwege nieuwe klimaatscenario's of vanwege aankomende toetsmomenten).

Paragraaf 1.2.2 Omgevingswaarde wateroverlast

Op grond van artikel 2.13 Omgevingswet moet bij provinciale verordening met het oog op de bergings- en afvoercapaciteit waarop de regionale wateren moeten zijn ingericht, een omgevingswaarde worden vastgesteld met betrekking tot de gemiddelde overstromingskans per jaar uit oppervlaktewateren van daarbij aan te wijzen gebieden. In deze paragraaf wordt daarin voorzien.

De omgevingswaarde drukt de hoogst toelaatbaar geachte kans op overstroming uit ofwel het wenselijk geachte beschermingsniveau. De normering bakent de zorgplicht af die de waterbeheerder heeft op het vlak van het voorkomen dan wel beperken van ontoelaatbare wateroverlast door inundatie vanuit oppervlaktewater ten gevolge van neerslag. Zij geeft daarmee helderheid voor de burgers en de bedrijven over het restrisico en hun eigen verantwoordelijkheid ten aanzien van roerende en onroerende zaken.

De maatregelen die nodig zijn om de bergings- en afvoercapaciteit van de regionale wateren aan de in deze verordening vastgelegde norm te laten voldoen neemt de beheerder op in het waterbeheerprogramma, bedoeld in artikel 3.7 van de wet, dan wel worden uitgewerkt via inrichtingsplannen

Het werkingsgebied kent verschillende onderdelen: omgevingswaarde Stedelijk gebied (met een gebied waar een afwijkende omgevingswaarde geldt), omgevingswaarde Buitenstedelijk gebied (met een gebied waar een afwijkende omgevingswaarde geldt) en Normvrij gebied.

Bij de plicht om aan de omgevingswaarde te voldoen, geldt het zogenaamde maaiveldcriterium. Dat wil zeggen dat

een klein gedeelte van het gebied niet aan die omgevingswaarde behoeft te voldoen. Voor grasland is dat 5%, voor akkerbouw, hoogwaardige land- en tuinbouw en glastuinbouw is dat 1% en voor bebouwd gebied 0%. De genoemde omgevingswaarden moeten in dit licht gezien worden.

Als basis geldt voor Stedelijk gebied een omgevingswaarde van een overstromingskans van 1/100 per jaar voor gebieden waar hoofdzakelijk stedelijke bebouwing, hoofdinfrastructuur en spoorwegen aanwezig zijn, en 1/10 per jaar voor overige gebieden. Voor de bebouwde gebieden van onder meer Den Bosch en Vught geldt een afwijkende omgevingswaarde. Bestuurlijk is voor deze zogenaamde HoWaBo-gebieden afgesproken een beschermingsniveau van 1/150 i.p.v. 1/100 te bieden tegen overstrooming vanuit het systeem van de Dommel en de Aa.

De omgevingswaarde voor Buitenstedelijk gebied is 1/100 per jaar voor gebieden waar hoofdinfrastructuur en spoorwegen liggen, 1/50 per jaar voor glastuinbouw en hoogwaardige land- en tuinbouw, 1/25 per jaar voor akkerbouw en 1/10 per jaar voor grasland. Voor bebouwing die is gelegen buiten Stedelijk gebied geldt als omgevingswaarde die van het omringende landgebruik. Als bebouwing bijvoorbeeld gelegen is binnen het Natuur Netwerk Brabant (NNB) geldt er geen omgevingswaarde want op grond van [Artikel 1.9](#) is dit normvrij.

Het waterschap is vrij om desgewenst maatregelen te nemen om een hoger beschermingsniveau te realiseren. Voor enkele beekdalen in het gebied van waterschap Aa en Maas geldt een afwijkende norm van 1/10.

De gebieden waar geen norm van toepassing is (normvrij gebied), zijn opgebouwd uit een aantal categorieën: het Natuur Netwerk Brabant (NNB), buitendijkse gebieden langs regionale wateren zoals langs de Mark en Dintel, beekdalen, regionale waterbergingsgebieden en reserveringsgebieden waterberging. Regionale waterbergingsgebieden zijn gebieden die van nature inunderen en gebieden die zijn ingericht als waterbergingsgebieden (gestuurde waterberging). Reserveringsgebieden waterberging zijn gebieden die gevoelig zijn voor wateroverlast. Ze zijn nodig om te voorkomen dat ontwikkelingen plaatsvinden die het watersysteem nadelig beïnvloeden. Het gaat om gebieden die in de toekomst nodig kunnen zijn voor het watersysteem of mogelijk ingericht gaan worden als gestuurd waterbergingsgebied. Ook voor het watersysteem zelf (de oppervlaktewateren) geldt geen norm. Daarnaast zijn er gebieden waar uit de toetsing van het watersysteem door het waterschap is gebleken dat het gebied niet voldoet aan de norm, en dat het niet kosteneffectief of technisch niet haalbaar is om maatregelen te nemen om het beschermingsniveau te realiseren.

Als er voor de gebieden geen norm van toepassing is, wil dit zeggen dat er voor de waterbeheerder geen inspanningsverplichting geldt om maatregelen te nemen om een bepaald beschermingsniveau te (blijven) garanderen. Er vindt geen achteruitgang plaats, de status quo blijft van toepassing. Als er door projecten elders een verslechtering in het beschermingsniveau zou plaatsvinden moet dat gecompenseerd worden door de waterbeheerder.

Om het grondgebruik te bepalen wordt voor de toetsing gekeken naar de grondgebruikskarta van de Waterschadeschatter (STOWA). Als het resultaat van de toetsing leidt tot een knelpunt dat is terug te leiden tot een teeltwijziging dan volgt er niet per definitie een opgave voor het waterschap tot het nemen van maatregelen uit. In Brabant is in het kader van de Reconstructie Zandgronden (Reconstructie- en gebiedsplannen) en het daarop verschijnen van de eerste NBW-proof waterbeheerplannen (2009) afgesproken dat vanaf dat moment eenieder op de hoogte kon zijn van de gevoeligheid voor wateroverlast (van de toen aangemerkte gebieden) en daarmee van het eigen ondernemersrisico. Voor knelpunten als gevolg van teeltverandering kan daarom worden teruggedaan tot 2005. Om te achterhalen wat het grondgebruik in 2005 was, wordt gekeken naar het Landelijk Grondgebruikbestand Nederland (LGN). Sinds 1986 maakt Wageningen Environmental Research (Alterra) met een frequentie van 3 tot 5 jaar een Landelijk Grondgebruikbestand Nederland (LGN). Het grondgebruik in 2005 wordt afgeleid van LGN5. LGN5 is gebaseerd op satellietbeelden van 2003 en 2004.

Paragraaf 1.2.3 Omgevingswaarde geluid provinciale weg

De Omgevingswet verplicht dat er geluidproductieplafonds als omgevingswaarde worden vastgesteld langs provinciale wegen met ten minste 1000 mvt/etmaal. Provinciale Staten kunnen ook besluiten wegen/wegdelen met minder dan 1000 mvt/etmaal aan te wijzen. De wegen waarvoor een geluidproductieplafond moet worden vastgesteld, worden bij omgevingsverordening aangewezen.